

нік, польських таборів належить до числа буйних вранців, котрим вдалося перелетіти з Туреччини на Угорщину. Але, записуючись в будапештського "посла" У.Н.Р., ціхто з них не підозрівав дійсної підстави так широкого шедрости Сікевича до нужди бездомних втікачів.

Планомірна організованість виснажила сільські групи і магінна сила документів, ділаючи на всім шляху від Будапешту до концентраційного табору в Польщі, викриває всі признаки систематичного вербовання кримінального шаяху найбільш нахальному обману довірливих людей.

Са метода нагромадження живих сил для тарнівської авантюри вирахована на те, що безомовні полонники Польщі, понавіні в записимість від Пелторія, в потрібну хвилину, під впливом грошей або примусу, будуть втягнені в "визвольний" наступ тарнівського бандізму на Україну.

Такими шляхами в нашій дії мобілізують ся сили біло-українського "самовизначення" під покровительством того самого вправительства, яке підписало рижський мирний договір зі своїми східними сусідами і тим самим наложило на себе опраделені обов'язки у відношенні до авантюри "У.Н.Р."

Ч. о. й.

**"НОВИЙ" ОТВЕРТИЙ ЛИСТ ВИННИЧЕНКА.**

"Вперед" з 6. липня містить "Отвертий лист" Винниченка, який є інтересний між іншим і тим, що виявляє, за чий гроші видавалась покійна "Нова Доба". Лист цей звучить:

Шановний Тов. Редакторе!

Прошу не відмовити ся надрукувати на сторінках Вашої газети такого мого листа:

Останнім часом до мене звертають ся деякі українські громадяни з ріжними пропозиціями в сфері національно-культурних підприємств. Я не маю змоги відповідати кождому з них окрема, а тим часом відповідь у більшості випадків потрібна, бо звертання цих громадян до мене ґрунтують ся, очевидно, на несправдливих інформаціях, а надто щодо фінансової сторони справи та тих можливостей, які залежать від мене.

Одночасно з сими користую ся випадком, щоб дати хоч в загальних рисах справоздане з тих грошевих народних сум, які були в моєму особистому розпорядженні по виступі з Директорії. (Почасти се було зроблено за мене в літі 1920 р. на сторінках "Новой Доби" Зак. Групою У.Н.Р.) Оскільки се справоздане має громадський інтерес, я вважаю мій лист ще більш оправданим.

За бутність мою в Директорії в особистому моєму безвідчинному розпорядженні ніяких сум не було. Був окремий фонд Директорії, яким розпоряджалась уся Директорія, а догляд за законномірною витратою цього фонду був у мене в руках, як у голови Директорії. При виступі з Директорії, ся функція разом з справозданем стану каси була офіційно передана Директорією, що засвідчено відповідними актами (11. лютого 1919 р.).

По виступі з Директорії, в моєму особистому розпорядженні були такі суми:

1) 500.000 думських рублів з фонду Директорії. Перед виходом з Києва одним з членів Директорії було внесено пропозицію асигнувати кождому з членів Директорії по 500.000 рублів на випадок ріжних безбеспек зв'язаних з станом війни. Я з сего пропозицією згодив ся з тою умовою, що кождий член Директорії, після того, як міне всяка небезпека для всіх членів Директорії, зобов'язується ся ці гроші внести в ту організацію, до якої він належить. Особисто власністю ті гроші не вважались.

2) На жите за кордоном і на ту діяльність, яку я вважав там потрібною, Центральним Комітетом УСДРП-Партії, до якої я тоді належав, мені було видано 500.000 думських рублів. Видано було в цікавиту особисту мою власність без відчиту коли-небудь кому-небудь у витраті цих грошей. Ніяких інших сум я ні звідки більше не мав.

Коли минула особиста небезпека для всіх буйних моїх товаришів по Директорії, то я ті гроші, що були колись асигновані кождому на допомогу собі і товаришам, і які не могли вважатися моєю власністю, по постанові передав у ту організацію, до якої належав, — у Закордонну Групу Української Комуністичної Партії. (Як виконали ту постанову інші члени Директорії, я за те відповідальності на себе не беру.)

Так само я, не вважаючи на постанову ЦК УСДРП видати мені 500.000 руб. у певну власність, не міг перед самим собою вважати ся гроші за своєю власністю, як незароблені моєю працею. І тому так само передав їх до розпорядження колектива, — своєї партійної організації.

Таким чином з моменту передачі цих сум в касу Зак. Гру. У.Н.Р. в моєму особистому розпорядженні ніяких сум уже не було.

Сей міліон думських рублів (частина його була в іноземній валюті) було взято таким способом:

- 1) Цілий рік видавав ся тижневик "Нова Доба".
- 2) Проводилось видавничтво брошур "Бібліотека Нової Доби". (Біля 30 назв.)
- 3) Було організовано посилку аеропляма на радянську Україну, що коштувало нашу організацію біля 75.000 австр. корон.
- 4) Утримували ся організації Зак. Групи У.Н.Р. в Берліні, Празі і др. містах. (Десятки тисяч нім. марок.)
- 5) Видавались кошти на технічну і організаційну підготовку деяких військово-народних виступів проти національних і антирадянських ворогів України. (Більше сотні тисяч австр. корон.)
- 6) Організовано було в літі 1920 р. подорож за кордоном на Україну — декількох членів групи і видано їм для цієї цілі та для допомоги товаришам по партії на Україні 150.000 нім. марок.
- 7) Цілий ряд інших дрібних справ.

Таку діяльність було проведено на ті гроші, які були в моєму розпорядженні.

(До сього додало ся ще 500.000 думських рублів, що перейшли організаційно з каси Віденської Групи УСДРП в касу Зак. Гру. У.Н.Р., коли члени УСДРП стали членами У.Н.Р.)

І міліон думських рублів по курсі того часу, коли я передав їх у Зак. Гру., був рівний (приблизно) одно-місячній платі віденських послів У.Н.Р. (Швайцарія, Англія та ін.). За півтора місяця платі одному послу У.Н.Р. наша Група могла впродовж року провадити таку діяльність. (Швайцарський посол пр. одержував 15 тис. шв. франків місячно, що по тодішньому курсі було більше міліона думських рублів, не рахуючи безвідчитих і безконтрольних сум "на представництво".)

Отже всі суми, що були в моєму особистому розпорядженні, по виході з Директорії і якими потім розпоряджалась Зак. Гру. У.Н.Р. рівнялись тільки одомісячній платі посла або двомісячній платі радника посольства.

Ні в яких касах-банках, ні на яких рахунках, чи де инде, ні на мое ім'я, ні на підставі, ніде у мене, як ніколи не було (за винятком вище наведеного міліона думських рублів), так і тепер нема ніяких грошей. Живу я з гонорару з двайцятилітньої своєї літературної праці, що містить ся в книжках, виданих видавничством "Давин".

З сього коротенького справозданя тим людям, які звертають ся до мене з пропозиціями, повинно бути видно, оскільки мало я особисто можу зробити щонебудь з матеріального боку в тих хороших корисних підприємствах, які вони проєктують.

Не надіючись на успіх, я

все-ж таки порадив би сими людям звертатися з своїми проєктами до тих осіб, які одержували на протязі багатьох місяців величезні суми народних грошей як "платню" на посадах. І коли за платню за один-два місяці одного посла ціла організація могла цілий рік провадити таку інтенсивну й широку, як політичну так і культурну працю (на складі "Бібліотеки Нової Доби" є видань на таку суму, що колиб їх продати по номінальній ціні, то виручка за них сягалаб до 2 міліонів австр. корон) — то скількиж можна зробити, коли-б ті політики, радники, голови місій і т. п., які впродовж 10—15—20 місяців одержували по міліону (а то і більше) думських рублів місячно, не вважали їх за свою власність, а вернули народному колективові. Правда, вони немов "законно" одержували ту платню, по постанові і за підписом уряду У. Н. Р., а де се тільки формальна сторона справи, а по суті се аналогічно з тим, як деякі люди користують ся підписом малоготинних, малолітніх або хорих. Ті величезні суми, які одержували послы та радники, з яких деякі поскладали собі цілі мажоркети, не зароблені їхньою працею, ніяка найчужіша користь не може виправдати сього винку і цзвати його ні морально, ні навіть юридично законним. Се є просто — безпеч на крадіж. Але колись, ранше чи пізніше в тій чи іншій формі, а такі ошукані малолітні і малоготинні уряди разом з сими самими урядами будуть нести відповідальність перед єдиним власником захоплених грошей — українським трудовим народом.

**3 ПІД ШЛЯХОЦЬКОГО ЯРМА.**

(За старокраєвими газетами.)

В. Винниченко.

"Дбають" про освіту.

Тоді як українського учителя з Галичини переносить на Мазури, у нас на Волині українські школи руйнують ся в наш метод. Країні учительські сили (навіть ті, що вчителювали за польської таки влади), по ріжним причинам позвольовано. Волинці має багато українських учителів без посад. Ось ті безробітні учителі, що бі мати яку-таку надію в майбутньому дістати з ласки польської шкільної інспекції шкільку, почали були згодуватися ся на учительські курси. Але ба! Українцям нема доступу й на ті курси, хоч впорядковували на українській землі; всі виклади провадитимуть ся на польській мові й очевидно тільки для справданого на Мазури елементу. Уже багатово учителів Українцям відмовлено. Навіть і тих, що минулого року (за польської таки влади) учителювали, не пускають на курси. А се потрібне в тій цілі, щоби з початком нового шкільного року инспектор міг казати учителям: "Нема для вас школи, бо ви не вистудували польських курсів".

**БАНДИТИЗМ В ГАЛИЧИНІ.**

Сороки, коло Львова.

Тяжко приходить ся нам в селі жити. Бандитизм з дня на день росте і ніхто навіть не старається ся бодай в частині зарадити сему.

На кілька днів перед Зеленими святами знасилував функціонер польської державної залізничної незвісного імени в білий день дівчину з нашого села, на її горді. Хоч про се донесено жандармерії, то в сій справі не видно ніякого успіху.

Знову дня 3. липня польські гаєви з села Прус, узброєні в крісі і револьвери, застрелили вейтову жінку Парашку Яремко з Сорок, що з другими переходила дорогою до Лисич. Парубкія, що з нею йшли, ті бандити обдерли до сороки — а при тому викрикали: "Srokowski ewangieliz, ty hajdamako, my tobie pokazemy, eo ty znaczy Polak!"

**Панщина вертає.**

В другий день Зелених свят адміністратор майна обшарнича Свіжавського в Долбожичові, Б. Залескі, примусив парубків України до праці на ріці. Коли парубки відмовлялися від роботи, сей панок заявив, що "тут нема ніяких України" і треба працювати, коли дістануть ся прикази. В разі непослуху грози віддалем з служби. Винуждені, загукані робітники скорили ся. Сей факт грубої нестерпимости обурив все населенє, тим більше, що він не відокремлений, а являється ся правилом на всіх землях Холмщини.

**Лист до генерального делегата д-ра Галецького.**

Анна Мельник, вдова, з Будинина, пов. Сокаль, писала до генерального делегата д-ра Галецького такий лист:

"Вп. Пане Делегате!

Дня 27. І. 1919, коли польське військо заняло наше село Будинин, польські жовніри запалили без найменшої потреби мою стайню, обору і дровитню. Все се було майже нове з доброго матеріалу (диль). Чому се польські жовніри зробили, я не знаю. В моєму домі не було ні одного українського жовніра; мій муж перед наступленем польського війська на наше село, помер по воєнних лихоліттях на італійському фронті. В дома, на білімному господарстві, з дрібними дітьми остала ся я сама. Мої просьби і цілованя по руках польської жовніри не послушали. Двох жовніврів мене держало, а двох підпалювало. Пустили мене зі своїх рук тоді, як уже добре розгоріло ся і я вже не могла ратувати. При тому згорів мені весь господарський інвентар (вози, плуг, драбини, теліжки, скрині з білем і т. д.). Досі не маю від нікого помочи.

Проте прошу: Вп. Пан Делегате зарадити, щоби компетентні власти прийняли мені з помічю.

Анна Мельник, вдова по Павлі, в Будинині, пов. Сокаль.

**ГОЛОД ПЕТЛЮРІВСЬКИХ УРЯДОВЦІВ В ТАРНОВІ.**

У "Вперед" з 3. липня читаємо:

По відомостях з Тарнова, урядовці державних установ У. Н. Р., не одержуючи грошей від свого уряду і проживши все, що мали, почали масами йти на ріжкі, переважно чорні, роботи в Тарнові і його околицях. Артіль Українці працюють уже на полях робіт, на лісових, на землях, на будівельних, на погрузках і розгрузках, на сортировках. Працюють чоловіки і жінки. Вихати з Тарнова люди не можуть в більшості через повну відсутність грошевих засобів. Які були в кого річі — все вже за ніщо давно спродане або заставлене в лхварів на страшні проценти. В українському осередкові м. Тарнова — готелі "Брістоль" — бюро праці для України що дня подає нові оголошеня з закликом на ту чи іншу працю. Тут можна прочитати все, що завгодно: "Хлопці і дівчата на буряки!" (умови: 1000 м. п. на місяць), шукають малярів, запис до оркестри і т. и.

Настрій у збідів пригнічений, обличчя нездорові, блідозелені, скудливі, зголоднілі. Особливо у тих, що мають по 2—3 дітей. Союз жінок України, за допомогою американського Червоного Хреста, влаштував останніми часами підвечірки для дітей збідів, але то краплі в морі. Необхідні серйозні і негайні заходи. Дехто може і вийхав би з Тарнова, але обидняки уряду виплати грошей за просружений час відкладають ся з "завтра" на "завтра", з п'ятниці на вівторок і з вівторка знову на п'ятницю. Так уже 3—4 місяці.

В Ченстохові стан урядовців аналогічний.

Товариші! Все і всюдн старайте ся поцірявати свою робітничу часопись "Укр. Робітничі Вісті".

**Соколя, Алта.**

Недівно і в нас, в Соколях, злітає засноване товариство ім. І. Франка. Товариство має на цілі заснувати читальню для фермерів, в котрій візчується ся так великий брак. Поступ серед фермерів яде дуже пияво. Нехай вже старі, але і молоді думуть мало дбають про науку. За то танці, а на танцях біляк. Заснування читальню, ми маємо на думі зоопитати молодіж до читаня, а може властє ся прийняти дезорганізацію. Краще також докопалити наших сусілів прилучити ся до нас і спільними силами боробувати темноту. Ставляйте товариші фермери в ряди нашої читальні. Членська вказка ви носить лише долар на рік для мушнї а 50 п. для жєнщин. Ми в скорім часі думаємо спровадити книжок, як також попросимо з Емантоноу бєдєнєка, щоби прибув до нас і пояснє нам дешо в справі організації.

З тов. привітом, І. Миколайчич.

Отава, Онт.

Дор. Товариші! Подалемо до відома, що наш Відділ У. Р. Д. "Провіста" відбув свої другі квартальні збори, на котрих товариші здали справозданє з нашої діяльності як сїдує:

За час від 1. цілїня до 30. червня наш відділ розпродав 300 чисел "Укр. Шол. Вістий", 120 чисел "Укр. Роб. Вістий", 60 чисел "Молота", 80 чисел "Газети Робітничої", 78 чисел "Русь. Голоса". Далше, відділ віддав загальних пропагандових мітінгів 4, а локальних мітінгів 18, а вмістив 6. концертів 4.

Доход: члєнськ \$44.23, май \$406.95, червєнь \$178.57, отже разом \$629.75.

Розход: члєнськ \$34.00, май \$319.10, червєнь \$186.16, отже разом \$539.26.

Остатє ся в касі \$90.49.

З тов. привітом, П. Галецько.

ХОТІ ВНАЄ, ДЕ Є Фелір Завєць, з Топорівцїв, повіт Коломия, Галичина, хай напише до мене на адресу:

Wasył Batryniuk  
Ukr. Labor  
v Josefovı Chechoslovakia.

ПОШКУЮ Михайла Саосарчука, з Топорівцїв, повіт Коломия, Галичина. Прошу зголосити ся на адресу:

Nykolaj Shusarezuk  
Ukr. Labor  
v Josefovı Chechoslovakia.

ПОШКУЮ Василя Ілька, з Кїдана, повіт Коломия, Галичина. Прошу написати до мене на адресу:

Wasył Batryniuk  
Ukr. Labor  
v Josefovı Chechoslovakia.

ПРОСЬБА до укр. робітників в Злучених Державах: Хто знає би про мого швагра Івана Дяковича з Сїтинїна, Галичина, або він сам хай зголосить ся на мою адресу. Пошукую його в важній справі.

Pawlo Markowski  
(63)  
Bellevue, Alta.

ПОШКУЮ свого швагра Івана Мароза, з села Руського Баньолова, повіт Вашицький, Буковина. Перебував 1914 року в Отаві. Хто би про него знав або він сам, прошу зголосити ся на поштову адресу, а дістане \$10.00 нагороди.

Wasył Iwanehuk  
1345 Nipigon Ave.  
(62) — West Fort William, Ont.

ПОШКУЮ Фелєа Лланцучка, з села Раков, подільської губернії. Перебував 1920 р. в Форт-Френсіс, Онт. Справа дуже важна. Хто би про него знав або він сам хай зголосить ся до:

J. Kaplin,  
Indiana, Alta. (68)

ПРОПАВ карогілий лошак з Нора Транскона дня 18. червня. Має на чоці білу звільку, важить 1000 фунтів і є 4 роки старий. Хто його знає або знає де він є і повідомить мене, той дістане \$50.00 нагороди.

Jakıw Bodnar  
(62) — North Transeona, Man.

МАЮ НА ПРОДАЖ автомобіль "Мексвіл", 25 коний сил, в добрім стані, помальований і добрі нові таєрс. Продам за \$500 з тої причини, що хочу вийхати до старого краю. Зголошуватися до:

John Maksymehuk,  
732 Pritchard Ave.,  
(64) — Winnipeg, Man.

**ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"!**

**В СВІДОМОСТІ НАША СИЛА!**

**ЧИТАЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ!**

Замовляйте в редакції "Укр. Роб. Вістий" сїдуочі книжки:

|   |        |
|---|--------|
| Короткий виклад політичної економії               | \$2.50 |
| Азбука комунізму                                  | 1.25   |
| Початки родини                                    | 1.00   |
| Держава і революція                               | 1.00   |
| Без язика   | .70    |
| Пролетарська революція і ренегат Кавцький         | .65    |
| Цар голод   | .35    |
| Робітничий співанк                                | .35    |
| В кітєх розпусти (драма)                          | .35    |
| Програма комуністів большевиків                   | .30    |
| Революція і контрреволюція на Україні             | .30    |
| Основи соціалізму                                 | .25    |
| Як повстала наша земля і який буде її кінець      | .25    |
| Богі  | .25    |
| Базар (драма)                                     | .25    |
| Фабричні розговори про економію                   | .25    |
| Марксїзм і Дарвінізм                              | .20    |
| Понятє і цілі соціалізму                          | .15    |
| Інтернаціонал і війна                             | .15    |
| Економічні основи американської демократії        | .15    |
| Науковий і утопійний соціалізм                    | .15    |
| Про походженє людини                              | .15    |
| Як фермер може дістати весь плід своєї праці      | .15    |
| Розмова про фізику                                | .15    |
| Промова на суді Ф. Адлера                         | .15    |
| Двоногий  | .15    |
| Основи засади комунізму                           | .15    |
| Провідники революційного руху на Україні          | .10    |
| Добробит і інші оповіданя                         | .10    |
| Як Галичани втягнули в контрреволюцію             | .10    |
| Що таке радянська властє і як вона будеуть ся     | .10    |
| Страйкер (драматичний образ)                      | .10    |
| Патріоти  | .10    |
| Продукція   | .10    |
| Піп Панкрат, тітка Домна і явлена ікона в Коломия | .10    |
| На чім боці справедливості                        | .05    |
| Маніфест і програма Комуністичного Інтернаціоналу | .05    |
| Диктатура пролетаріату                            | .05    |
| Хто такі комуністи і чого вони хочуть             | .05    |
| Національне питанє                                | .05    |
| Церква і радянська властє                         | .05    |
| Конституція Радянської України                    | .05    |

Замовленє разом з грошми посилайте на адресу:

**UKRAINIAN LABOR NEWS**  
CORNER PRITCHARD AND McGREGOR STS.  
Winnipeg, Manitoba.

**ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ**

одинокую українську робітничу газету на еміграції в Європі

**"НАШУ ПРАВДУ"**

орган Комуністичної Партії Східної Галичини.

Виходить раз на тиждень.

Передплата для Америки і Канади вносить \$2.00 на рік.

Передплату шлїть на адресу:

IWAN PASITSCHNYK,  
Theresienstrasse 66,  
WIEN XVIII, AUSTRIA.

**ПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБІ**

**МОЛОТ**

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНА ЧАСОПИСЬ

Передплата — \$2.00 на рік, 10 цпт. поодинокє число.

**"МОЛОТ"**

414 E. 9th STR. — — — — — NEW YORK, N. Y.

Передплату шлїть на адресу:  
**UKRAINIAN DAILY NEWS**  
502 EAST 11th STR. — — — — — NEW YORK, N. Y.

**ЧИТАЙТЕ! "УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТІ" ЧИТАЙТЕ!**

ОДИНОКА ЩОДЕННА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ, ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ОКРІМ НЕДІЛІ.

Ся часопись має своїх кореспондентів в Європі як також в ріжних центрах української еміграції в Америці.

|  |         |
|--|---------|
| ПЕРЕДПЛАТА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ВНОСИТЬ:— |         |
| На рік                                   | \$ 9.00 |
| На 6 місяців                             | 4.50    |
| На 3 місяці                              | 2.50    |
| Поодинокє число                          | 3 ц.    |
| В Європу                                 | 10.00   |

Передплату шлїть на адресу:  
**UKRAINIAN DAILY NEWS**  
502 EAST 11th STR. — — — — — NEW YORK, N. Y.